

DO TEMNOTY

Pavel Stehlík

**ZPOVĚĎ ČESKÉHO VOJÁKA
V AFGHÁNISTÁNU**

Do temnoty

**Zpověď
českého vojáka
v Afghánistánu**

Do temnoty

Zpověď českého vojáka v Afghánistánu

Pavel Stehlík

 CPRESS

**Brno
2014**

Do temnoty

Zpověď českého vojáka v Afghánistánu

Pavel Stehlík

Jazyková korektura: Eva Hánová

Obálka: Tomáš Krejčířík

Odpovědný redaktor: Tomáš Krejčířík

Technický redaktor: Radek Střecha

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-264-0515-3

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18695.

© Albatros Media a. s., 2014. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

OBSAH

Poděkování	9
Prolog	13
I. část Zrození vojáka	
1. Počátky	18
2. Vyškov	25
3. Fakulta	42
4. Operace Opona 2007	48
5. Výcvik	70
II. část Afghánistán	
6. Odlet a první dny v Afghánistánu	100
7. FOB Shank	107
8. Zápis z deníku: 28. 2. 2010	110
9. Plnění operačního úkolu	114
10. Střípky	118
11. Rakety	131
12. Zápis z deníku: 10. 6. 2010, základna Shank	137
13. Operace Colection Milk	141
14. Kherwar	149
15. Pyrrhův vítězný návrat	169
III. část Nemoc	
16. Krk	178
17. Mezi životem a smrtí	189
18. Naděje	205
19. Návrat	222
20. Závěr	235
Epilog	236
Poznámka autora	239

Motto

„Your life isn't any worse, it's just different.“

Kurt Yaeger

Z e-mailu Kurta Yaegera zaslaného autorovi knihy:

„... I hope you have a great holiday this season. Thank you for your service and all that you've had to go through in your struggles. You are a hero! Of course you can use that citation in your book, I would be honored if you did!!! Thank you very much for thinking of including me into your work, it's much appreciated. And feel free to write me any time, Kurt...“ 27. 12. 2013

Věnování

Knihu věnuju nám, válečným veteránům z Afghánistánu,
mámě, tátovi, Michelle,
Mrs. Hájkové, kamarádům,
doktorům, sestřičkám, fyzioterapeutům, kteří se o mě starali,
a tomu frajerovi s křídla, co při mně stál.

PODĚKOVÁNÍ

KNIHA, KTEROU BUDEŠ ČÍST, JE MALÝM PODĚKOVÁNÍM následujícím lidem:

Redaktorovi z nakladatelství CPress Tomáši Krejčířkovi. Za jeho odborné vedení, za to, že si tenkrát koupil Reflex, ulovil mě a měl tu stoickou trpělivost čekat na moje opožděný texty.

Aleši Knížkovi a Pavlu Löfflerovi. Za jejich duševní mecenášství. Chlapi, nebejt vás, nebyl bych dnes tam, kde jsem. Vděčím vám za hodně!

Ivanu Hamšíkovi za to, že mi dal šanci v Reflexu a vsadil tak všechno na jednu kartu.

Dr. Janě Hájkové, za starostlivou pomoc. You are Angel.

Davidu Schnábelovi, za to, že je důstojník a gentleman s velkým srdcem.

Mirce Macků, za její ochrannou ruku a nebeského citronového malfoje. Jsi báječná ženská.

Kláře Janotové, za noční sprint do krytu před raketama, za naše rozhovory a plyšovou opičku, cos mi dovezla z Kábulu do nemocnice.

Jakubu Mertenovi, za večeri v nemocnici hodnou britskéjch lordů. Nikdy na to nezapomenu!

Martinu Palíkovi, za kábulský kapučíno a jinej úhel pohledu na svět.

Pavlu Chlubnovi, za to, že není nic důležitějšího než vůle přežít.

Jindřichu Němcovi, za podporu a pevný přátelství, na který často vzpomínám. Díky Ragnare!

MUDr. Petru Vaňkovi, za to, že nade mnou nezlomil hůl a dal mi šanci!

Monice Vrbský, za její zlatý ruce. Jsi nejlepší čarodějka mezi fyzioterapeutama!

Petře Zbuzkový, za milý rozhovory, pochopení a dobrej kus fyzio práce, kterou si na mně odvedla.

Zdravotnickému personálu ÚVN-VFN v Praze-Střešovicích a odborníkům ve vojenském rehabilitačním ústavu Slapy. Nebejt vašeho umu a nasazení, byl bych v háji. Proto před vámi smekám.

Bojovníkům ze 72. mechanizovaného praporu v Přáslavicích a jeho velení. Jmenovitě velitelům praporu podplukovníku Botíkovi, podplukovníku Simmerovi, jeho zástupci majoru Blechovi, vrchnímu praporčíkovi praporu praporčíku Vrbovi, prapornímu doktorovi MUDr. Luptákovi, padremu Danielu Waclawkovi a našemu prapornímu psychologovi Láďovi Kabátovi. Za podporu. Za návštěvy v nemocnici. Za to, že jste mi pomohli dostat se ze sraček. Že jste mě neodepsali.

Klukům z našeho 3. MOTu Charlie a ze 3. roty. Za pět let našeho společného válčení.

Kolegům ze Společného operačního centra Ministerstva obrany, za každodenní pracovní pochopení.

Mirce Paškové, za strhující entuziasmus a nadšení pro válečné veterány.

Olče a Jardovi, mnohaletým rodinným přátelům, za vtipnou vánoční návštěvu bez jídla.

Michalu Jelínkovi, srdnatému bojovníkovi a parťákovi z nemocnice. Za inspiraci.

Zdeňku Kindlovi, za jitrnice, který jsi mi udělal, a já je zpráskal v nemocnici.

Maruše Pavlové, za crazy kindervajíčkovou nemocniční smršť.

Ivaně Jablonovské, za spisovatelský azyl na parapetu a lahodnej banánek.

Soně Šimáčkové, za oči nad rouškou. Za smetánek.

Luce Kopřivový, za „funny“, měsíc na jipce. Za skvělou péči.

Airsoftovému týmu AS Angels Beroun (Kindlíkovi, Crashovi, Mikymu, Radkovi Bartoníčkoví, Standovi, Adamovi, Přémovi, Jerryemu, Hebedákovi, Slávovi) za skvělej koníček a bezvadnou partu.

Všem kamarádům, kamarádkám, přátelům a třídní profesorce z gymnázia Naděžďe Jeřábové. Za vaše návštěvy v nemocnici a na Slapech. Byli jste mi oporou, kterou jsem přesně potřeboval!

Děkuju zkušebním čtenářům mých textů: Michelle, Davidu Schnábelovi, Romě, Františku Chalupovi, mámě a tátovi.

Děkuju paní Evě, Rostovi a Romě. Za inspirativní chvíle odpočinku u kávy pod ořechem.

Děkuju babičkám a dědům z Nový a Zahradní ulice. Asi jsem vám přidělal nějakou tu vrásku navíc.

Děkuju svý holce Michelle. Byla první, kdo slyšel a četl koncepty mých textů. Děkuju Ti za to, že to se mnou všechno prožíváš. Za pochopení a porozumění. Za trpělivost. Za to, že mě miluješ takovýho, jaký jsem.

Největší poděkování míří rodičům. Za to, že jste mi pomohli vybojovat bitvu. Bez vás bych to nedokázal!

PROLOG

Srpen 2011, Kábul, Afghánistán

Z PALUBNÍHO MIKROFONU SE OZÝVÁ ZAPÍPNUTÍ a hlas pilota trhaně hlásí: „Cabin crew, arrival position please.“ Letuška ve vojenský kombinéze nás všechny obchází a kontroluje, jestli máme zapnutý přezky. Jo. Sedím ve vojenským letadle. Na sobě mám svoji opranou starou pouštní uniformu. Na nohou pevný bojový boty, se kterejma jsem tady před rokem prochodil kus týhletý neúprosný země. A srdce? Srdce mi bije jak splašený stádo mustangů kopytama do prerie. Jak by ne. Ani ve snu by mě nenapadlo, že se do týhle bohem zapomenutý země ještě někdy podívám. Rozhodně ne po tom všem, čím jsem si za poslední rok prošel. Kloužeme pomalu dolů. Cejtím, jak se vysunul podvozek. Jsme pár desítek metrů nad zemí a prudce klesáme dolů. Malý afghánský domy s políčkama se střídaj s většima obytnejma barákama. Očima piju to, co je pode mnou. Je tam Kábul..... Víš, je těžký ti popsát, co se ve mně děje..... Pilot vysunuje klapky. Letadlo tvrdě dosedá na přistávací dráhu. Za hukotu zpětnýho reversu motorů se všichni třese.

Letadlo se klepe vibracema. Napětí by se dalo krájet jako sekaná, ale já, já se usmívám.

Stojím na zádi letadla. V levé ruce držím desky se seznamem 54 bojovníků, který jsem právě dovezl do Afghánistánu. Čeká je peklo ve Wardaku. Budou tam v horách mentorovat afghánskou národní armádu v rámci mise OMLT*. Jak tam tak stojím a čekám, až se otevrou dveře, přichází ke mně Milan a Ondra. Jsou z vojenský policie a lítají jako vojenská ostraha letu. Žertujou s letuškama. Kolem mě se protahuje palubní technik, šlape mi na nohu. Já to ale nevnímám. Na nose mě šimrá sluníčko. Pro mě existuje jen tady a teď. Tenhle okamžik. Tahle chvíle. Pozemní personál doráží schůdky..... Kurva. Věděl jsem, že to nemám vzdávat..... Krev ve spáncích mi tepe, nohy se mi chvějou. Letuška pomalu otvírá dveře. Přes botu mi jede paprsek světla. Otvírám přivřený oči. Nasávám vzduch. Je to tady. Afghánistán.

Schod. Krok. Hlava mi vře jako voda v papíňáku. Schod. Krok. Nemůžu tomu pořád věřit. Schod. Krok. Prstama levý ruky křečovitě svírám desky s dokumentama. Schod. Krok. Hlavně to neposrat. Schod. Krok..... Řeknu ti jednu věc. Každý z těch dvaceti schodů jsem si vychutnal tak, jako nikdo na celým širým světě...

Dole pod schůdkama už čeká velitel Úkolového uskupení Armády České republiky v operaci ISAF**. Srážím paty k sobě, stavím se do pozoru, salutuju a podávám hlášení: „Pane plukovníku, vedoucí přepravy, praporčík Stehlík, Společné operační centrum Ministerstva obrany.“ Tiskneme si ruce. Jsem v té chvíli ten nejšťastnější praporčík pod sluncem... Pak začínáme řešit spolu s dopraváky náklad a mate-

* OMLT (anglicky Operation Liaison and Mentoring Team) – Operační styčný a výcvikový tým. Jeho úkolem bylo cvičit, mentorovat a pomáhat v procesu plánování, velení a řízení pěší jednotky Afghánské národní armády o síle praporu (kandaku).

** ISAF (anglicky International Security Assistance Force) – Mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly jsou vojenskou misí v Afghánistánu pod vedením Severoatlantické aliance a ustavenou Radou bezpečnosti Organizace spojených národů od 20. prosince 2001. Ukončení operace ISAF se předpokládá na konec roku 2014.

riál. Kluci vystupují z letadla a mizej v autobuse. V duchu jim přeju štěstí. A přes radost v nitru pláču, protože bych dal nevím co za to, abych mohl jít s nimi.

Ležím na dřevěné palandě. Větrák hučí. Světlo zářivek pálí do očí jako kobří jed. Nikdo z těch lidí tady netuší, co se ve mně děje. Jak moc to pro mě znamená být tu. Jsem unavenej, ale nemůžu spát. To vzrušení mi pořád koluje v žilách. Vyndávám ucpávky do uší. Oblíkám si maskáče. Beru si láhev s džusem a jdu ven na lavičku. Sedám si, pozoruju ten mumraj kolem. Vytahuju doutník. Pomalu si ho prohlížím. Odštípnu jeho zadní část. Škrtám zápalkou. Bařám. Pak se spokojeně opírám. Na patře a jazyku mě hladí chuť kubánský milenky. Kolem mě se míhají vojáci, auta, civilisti. K uším mi dolihá zvuk startujících a přistávajících letadel. Můj pohled se tím vším proplejtá jako světlo v dešt-ným pralese. Myslím na tu cestu, kterou jsem sem musel chtě nechtě ujít. Na to, kam všude mě zavedla. Do jakejch dálek. Na jaký dna... Myslím třeba na setkání s Cháronem. Na pohled jeho děsivě prázdných očí... Myslím na jeho mávnutí ruky. Myslím na svýho Anděla strážnýho, ktorej mě doprovází... Myslím na to, jak mi nikdo nedával naději. Jak nikdo nevěřil tomu, že znovu po tom všem oblíknu uniformu. Že neochrnu. Že přežiju. Že budu žít plnohodnotnej život. Jediní drzí rebelové, který tomu všemu věřili, byli spolu se mnou moji rodiče. Potahuju z doutníku, halím svoji hlavu do hávu opojnýho dýmu. Ta cesta, o který tu mluvím a kterou mám před očima, trvala dva sakra dlouhý roky. Vlastně ne. Tenhle příběh se začal psát už před šesti lety. A jestli tě zajímá, tak tady je...

I. část

Zrození

vojáka

Kde vůle neschází, cesta se nachází.

J. R. R. Tolkien

KAPITOLA I.

POČÁTKY

28. října 2005, Pražský hrad

STOJÍME PEVNĚ JAKO STROMY V LESE. MÍSTO LISTÍ na sobě máme zelený a modrý slavnostní uniformy. A stejně jako se neklidně vzdouvá míza ve stromech, i v našich mladejch devatenáctiletých nitrech to vře. Všichni jsme si vědomi velikosti přítomného okamžiku. Ptáš se jakýho? Čeká nás vojenská přísaha. A to není jen tak. Slib dávaš druhým lidem, nebo sobě. Máš na výběr. Můžeš ho třeba porušit. Pak se zodpovíš jen sám sobě. Jenže přísaha, přísaha je něco úplně jinýho. Přísahou se zavazuješ. Nevratně. Se všemi důsledky. A k čemu? Třeba k tomu, že pro obranu vlasti jsi připraven položit i svůj život. I když vojenská přísaha byla po dlouhou dobu záležitostí mužskou, tak zkušený oko Dona Juana by dokázalo identifikovat řadu holek mezi náma. Není to tak dlouho, co jsem se s nima, jako pražskej frajer, kočkoval na zastávce tramvaje před gymplem ve Vršovicích. A teď, teď jsme tady.

Na hlavách máme kulatý čepice s kšiletem. Přichází generálové, poté politické a duchovní špičky naší země, nakonec prezident. Můj pohled bloudí po zástupech lidí, po ochozech a střeších katedrály sv. Víta, po státní vlajce. Hrozně nás už bolejí nohy. Z těch nekonečných nácvičů, z únavného pochodování. Ale co víc si přát, než přísahat tady, na místě, odkud vládli čeští králové. Kde sídlili prvorepublikoví prezidenti. Na místě, který vstalo sametovou revolucí jako fénix z popela.

Nikdo to prostě nechce zkazit. V momentě, kdy začíná hrát vojenská kapela, čestná stráž přináší státní vlajku. Nad hlavu se nám vznese a zakrouží hejno holubů a zamíří kamsi na východ. Třeba do Afghánistánu, kde jsme tou dobou už tři roky odváděli svůj díl práce v boji proti terorismu.

Pak se čte vojenská přísaha. Její slova burácí svým obsahem v hlavách všech přítomných a odráží se od stěn hradního nádvoří jako puk od mantinelů. Pak přijde ten okamžik. Přes dvě stě nás zakřičí hlubokým hlasem: „Tak přísaháme!“ Ozvěna se nese až k Petřínu a vpíjí se jako inkoust do všeho, co je kolem.

Na hlasité povely velících praporčíků a za bryskních tónů vojenských pochodových písní se řadíme a poté po jednotlivých četach defilujeme před prezidentem. Soustředím se na to, abych držel krok a své postavení v četě. Jsem v tu chvíli hrdej. Stát se vojákem byl můj sen. Cesta k jeho uskutečnění nevedla sice rovně, ale jen do pekla se chodí přímo. Čím víc si toho v životě člověk vybojuje, čím delší a náročnější cesta ke snu je, tím víc si ho pak váží. A jak říká jeden z moudřejch, i cesta je cíl.

Dup. Pravá ruka. Levá noha. Dup. Prapočík řve: „Jednotkóó, vpravóó hled!“ Očíma sleduju prezidenta. Dup. Levá ruka. Pravá noha. Dup. Vtom mi to všechno dochází. Dup. Pravá ruka. Levá noha. Dup. Nezáleží na tom, kdo je zrovna prezidentem. Kdo tam zrovna sedí. Dup. Levá ruka. Pravá noha. Dup. Jestli se mi líbí, nebo ne. Jde o to, že prezident je symbol... a já složil přísahu své zemi do jeho rukou. Dup. Pravá ruka. Levá noha. Dup. Prapočík řve: „Jednotkóó, přímóó hled!“

Stejně jako tam defiluje četa za četou, všech dvě stě novejch profesionálních vojáků, tak i ve mně defilují vzpomínky na minulý měsíc jako fotky ze starýho filmu.....

Je to jako dneska, co si pamatuju chvíli, kdy jsem přišel na podzim roku 2004 domů a u večere rodičům sdělil s lehkostí a grácií vlajících šatů Marilyn Monroe, že „asi“ půjdu do armády. Máma nedonesla vidličku s rizotem do pusy, táta se zakuckal a já se na ně culil. No, myslím, že tomu tenkrát moc nevěřili. Že to dotáhnu do konce.

Za měsíc jsem přišel jedno odpoledne pozdě domů. Naši se samozřejmě ptali, co mě zdrželo. Odpověď, že „vojenský rekruták“, mi bez problémů zaručila jejich pozornost. Nebylo se čemu divit. Moje rozhodnutí tak trochu víc měnilo směr, kterým si mysleli, že se po gymplu vydám. But I'm going my way...

Vzhledem k tomu, že jsem v té době chodil na přípravku na práva, počítali rodiče s tím, že je i vystuduju. Místo toho jsem si zvolil určitéj kompromis mezi tím, co jsem dělal doteď, a tím, co bych dělat chtěl. Na jedný straně dolarový mince bylo deset let vrcholovýho triatlonu a sportovní gympl. Tady mi bylo jasný, že uživit se bude dost těžký. Na druhý straně mince pak byla armáda. Udělal jsem rozhodnutí a podřídil mu všechno. Ptáš se jaký? Podal jsem si přihlášku na vojenskou tělovýchovu na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

V hlavě jsem neměl seno, fyzicka, díky sportu, byla parádní. Ani v nejmenším jsem si nepřipouštěl, že bych se nedostal. Ale jestli si myslíš, že dostat se tam by byla nedělní procházka, tak se pleteš. Příjímačky se totiž skládaly nejen z teorie, ale i z tzv. talentovek. Jejich součástí byla atletika, basketbal, volejbal, plavání a gymnastika. Zaplatil jsem si přípravný kurzy a ve volným čase, na rozdíl od většiny mejch vrstevníků, který chodili kalit, jsem chodil pilovat do tělocvičen jednotlivý disciplíny. Nejtěžší pro mě byla gymnastika. Mořil jsem se hodiny a hodiny do úmoru. Pot se ze mě linul, tělo bylo omláčený jak sedlácký cepy v srpnu, ale já to nevzdával. Večerní návraty pražskou MHD se

stávaly nekončícím a opakujícím se tunelem. Každou noc jsem upadal do milosrdný hibernace. Ta ale trvala jen pár hodin.

Na začátku jara mi domů od rekrutáku přišla pozvánka. Každý, kdo se chce stát profesionálním vojákem, musí absolvovat, až neuvěřitelně podrobný, zdravotní prohlídky a psychotesty v jedné z vojenských nemocnic. Je to sejto, přes který se dostane jen sakra jemnej a kvalitní píseček.

Jedu v tramvaji. Choulím se do bundy. Nefunguje topení. Je sice březen, ale venku je ještě lezavo. Na výhybce u Brusnice, nedaleko Pražského hradu, to se mnou hodí tak, že mi spadne bágl na zem. Kromě svačiny v něm mám studentskej průkaz s omluvenkou pro profesorku. Když ji táta včera večer psal, usmíval se. Nervózně koukám ven z poškrábanýho okýnka. V žaludku mi kručí tak, že by to přehlušilo i leningradskej metronom. Nepříjemný tóny a chrchlavej hlas z reproduktoru hlásí: „Vojenská nemocnice.“ Zvedám se, scházím tři schůdky a vystupuju. Jsem ve Střešovicích. Stojím na obrubníku zastávky. Je po dešti. Kolem mě valej auta. Jedno za druhým. Natahuju nos a odplivávám si na rozbitej asfalt. V ten moment mě ohazuje projíždějící auto vodou z louže. Kurva. Koukám na svý manšestrový kalhoty, který jsou zepředu mokrý od černý břechky. Nějakej pubertální smrad se mi ze zadního sedadla auta směje..... S rozšířenejma nozdrama přecházím silnici a mířím do areálu nemocnice. I když mám špinavý kalhoty, i když mě studěj mokrý stehna, nenechávám se vyvíst z míry. Neexistuje nic, co by pro mě teď bylo důležitějšího než úspěšně projít kompletníma prohlídkama. Bez nich se nestanu vojákem z povolání. Bez nich mě, i kdybych sebelíp udělal přijímačky, nevezmou na vojenskou školu.

Všichni jsme se tenkrát dostavili před kancelář vojenské komise. Pár lidí už tam sedělo v přítmi na starejch komunistickéjch koženkovéjch lavicích, co měly připínáčkama pobité lemy. Sedl jsem si a pomalu se rozhlížel po lidech. Naproti mně seděly dvě opálený kočky. Očividně to přehnalý někde na solárku. Vzhled kakaovejch bobů jim ale zřejmě

nevadil. Mně už vůbec ne. Kakao mám totiž tuze rád. Jak říká moje máma, je dobrý na spaní. A to i s piercingem v jazyku. Pak se otevřely dveře a po jménech nás začali volat. Do ruky jsme dostali speciální formuláře na lékařské vysvědčení. Čekala nás okružní jízda po všech odděleních nemocnice. Rozdělili nás do dvojic a každou poslali pro začátek někam jinam.

Se mnou ve dvojici byl jeden kluk, mohlo mu táhnout na 19 jako mně. Jak jsme procházeli jednotlivěma vyšetřeníma, začal jsem si všimnout jedné věci. Všude, kam jsme přišli a kde se nás pak doktoři ptali na různé nemoci nebo zranění z minula, tenhle kluk vždycky dlouho povídal. Nebyla snad nemoc, kterou by neměl. A já si v duchu říkal, jestli to myslí vážně. Chce se nechat nalejt do armády, ale s jeho zdravotním stavem nemá nejmenší šanci. Ten kluk na sebe řekl i to, co sám nevěděl. Buď byl hloupej, nebo nebyl soudnej. Možná obojí. Vůči němu jsem byl hroznej kontrast. Vysportovaný tělo, žádný nemoci a úrazy. Záznamy od obvodní doktorky jim nedávaly šanci nad něčím polemizovat. Armáda by si prostě nemohla přát nikoho lepšího.

Nejhumornější chvíle nastala v okamžiku, když jsme přišli na kožní. Do ordinace si nás vzala postarší doktorka, prostě dáma v letech. Představila nejen sebe, ale i pekelně hezkou studentku medicíny, co u ní byla na stáži. A pak to přišlo. Musel jsem se svlíknout a postavit se před ně, jak mě pánbů stvořil. Copak o to. Jenže háček, za kterej jsem visel jako štika na prutu, spočíval v tý mladý studentce. Oba dva jsme se na sebe culili. Rozpak nerozpak. Ale co, říkal jsem si v duchu. Hlavně s úsměvem. A taky že jo. Doktorka se mě zeptala, jestli mi nebude vadit, pokud mě vyšetří studentka. Očividně přehořovalo. Alespoň od mejch lejtej jo. No a pak proběhla prohlídka. Za ostřížního pohledu obou dam mi projely celý tělo, každěj záhyb, a to včetně penisu. Přiznám se, že jsem z ordinace odcházel rudej jak zadek paviána.

Kolem oběda jsem se dostal k té části prohlídek a testů, ze kterých jsem měl největší obavy. Člověk může bejt zdравej jako řípa. Pokud ale podělá psychotesty nebo zvorá pohovor s psychologem, může si

jít místo pro uniformu tahat kačera. Testy se dělaly na počítači a byly pěkné porod. Přes dvě hodiny jsme tam seděli a dělali jednu sérii testů za druhou. Jednou na úsudek, pak na reakci ve stresu, jindy zase člověk odpovídal na 150 otázek. Některé otázky se opakovaly. Chyták byl v tom, že jen byly jinak formulované. V tom množství otázek a stresu šlo vlastně o to, aby nás nachytali při nějaký lživý odpovědi.

Vyflusanej a s opocenejma zádama jsem si sednul venku na chodbě na lavičce. Za chvíli na mě měla přijít řada. Čekal mě pohovor. Tam jsem se měl, kromě jiného, dozvědět i výsledky všech testů. Najednou se otevřely dveře, z nich vyšla tobě už známá holka à la solárkové kakao. Brečela a mezi vzlykama cedila vzteky: „Ten zasranej psychoušskej imbecil mi to nedal.“ Moje záda v tu chvíli polila další vlna potu. Už jsem si na to začínal zvykat. Přesněji já a mé tričko.

K uším dolehlo mé jméno a já vešel dovnitř. Za stolem seděl mladý doktor, vlastně psycholog. Nebylo mu víc než 35. Vysportovaný tělo. Pohlednej. Takovej sen všech holek. Ale jak jsem na chodbě viděl, s holkama se příliš nepáral. Po chvíli jsem se přesvědčil, že se nepáral ani s klukama. Začal mě totiž rovnou trhat vejpuř.

Kromě hromady věcí se mě ptal, proč chci do armády. A co si myslím, že budu po vojenský škole dělat. Moje vize byla jasná. Po škole jít k bojový jednotce a vyjet s ní do mise. Jemu se to moc nelíbilo, šfouřal se v tom a tvrdil mi, že budu jen a jen vojenským tělocvikářem. Oponoval jsem s mladickou zatvrzelostí a stál si za svým. Pak mi to došlo. Snažil se mě vyprovokovat k hádce. Pozoroval mě. Jak argumentuju. Jestli se rozčiluju anebo naopak, jestli jsem v klidu. Sledoval každé můj pohyb. Testoval mě.

Očividně jsem u něj obstál, protože pak najednou otočil. Ptal se mě na gympl. Vylezlo z něj, že taky chodil na Přípotoční a jestli prej neznám profesora Fuhrmanna, dělal mu třídního. Řekl jsem, že mě učil biologií. V ten moment se mu na tváři rozlil sentimentální úsměv (za kterej jsem byl setsakra vděčnej). Vzal moje papíry a pronesl s grácií větu: „Tak já vám to teda napíšu.“ Mokřým razítkem to zpečetil a já s úsměvem vyrazil na zubní.

V dubnu mi domů přišlo doporučeně vyjádření vojenské posudkové komise. Očima jsem letěl až k té větě, co jsem hledal. Byla vyštěkaná starým psacím strojem: Zdravotně a psychicky schopen za vojáka z povolání. Půlka cesty byla za mnou. Teď už zbývalo jen udělat přijímačky. Jen?

KAPITOLA II.

VYŠKOV

Červenec–září 2005, Vyškov

VYŠKOV. MĚSTO, KTERÝ BYS NAŠEL SEVEROVÝCHODNÍM směrem od Brna. Do doby, než mi přišel z rekrutáku povolávací rozkaz, jsem toho o něm moc neslyšel. Snad jen to, že je tam pivovar, že je na Moravě a hlavně, že od dob první republiky je u něj velká vojenská základna s vojenským výcvikovým prostorem plným strží, lesů a planin. Jeden by řekl, že je to přímo ideální místo na to, jak z někoho udělat vojáka. A jak je vidno, za chvíli se o tom přesvědčím na vlastní kůži. Přijímačky na vojenskou vejšku jsem totiž udělal. Vzali nás jen šest. A to se tam hlásilo na 120 lidí.

Sedím v autě vedle svýho táty, vzadu je mamka. Jsme někde na dálnici mezi Prahou a Brnem. Z rádia naši starý astry nás objímá jedovatej cajdák, stejně jako Droběna objímala prince v Popelce. Nemáme klimošku, a tak se pečeme jako legionáři u Bir Hákimu. Všichni tři jsme

takový zamklejší. Co zamklejší. Jsme spíš zaražený jako prdy. Táta se snaží občas prohodit nějaký vtíp. Samozřejmě jak jinak než o vojně. Stejně ale myslím hlavně na to, co mě čeká. Moji spolužáci mají teď před nástupem na civilní vejsky tři měsíce prázdnin. Mě čekají tři měsíce pernýho základního výcviku. Z vyprávění chlapů a z filmů je mi jasný, že to nebude procházka sakurovým sadem.

Pomalu se blížíme k Vyškovu a všichni tři cejtíme, že se blíží okamžik, kterým nastane v mým mladým životě velká změna. Táta mi uděluje poslední rady: Až tam přijdeš dovnitř, předložíš jim povolávací rozkaz. Pak ti daj papírovou poukázku a pošlou tě do jídelny na jídlo. Dostaneš velké párek, hořčici a chleba. Pak vás odvedou ošťihát. Potom si půjdete nafasovat uniformy a vybavení. S úsměvem tátovi říkám: „Hele, tys byl na vojně před dvaceti lety, teď už je to jiný.“ Jenže táta se dál směje pod své vousy a mně za pár hodin dojde proč.

Zastavujeme před základnou. Jsou tam houfy lidí. Samej nováček, co se brzy stane vojákem, jejich rodiny, manželky, přítelkyně. Všichni se loučej a smějou a brečej a objímaj se a líbaj se. A tak se taky loučím a směju a objímám se. Máma bulí, dává mi poslední pusy. Táta se se mnou loučí jako chlap. Koneckonců on je správnáček chlap. Jen jsem mu to nikdy ještě neřekl. Ví, že mi fandí. Podáváme si ruce. Jsem v tu chvíli jako vajíčko. Vevnitř naměkko, ale zvenku natvrdo. Snažím se to na sobě nedat znát. Kupodivu mi to jde. Přes rameno si nahazuju tašku. Prodírám se zástupama lidí jako radlice pluhu polem. Uprostřed cesty, na schodech do areálu vojenský základny, se otáčím. Očima hledám naše. Táhle jsou! Táta tam stojí s mámou vedle sebe. Mávaj na mě. Zvedám ruku na poslední pozdrav. Držím ji nahore. A ještě předtím, než mě spolkne brána, vedle který je nápis Per Asper ad Astra, si v duchu říkám: „Tak čau.“ A mám pocit, že to „čau“ patří nejenom našim, ale i minulýmu životu mladýho kluka z pražskýho gimplu.

Když jsem tenkrát prošel tou branou, zařadil se do fronty a čekal v ní čtyři hodiny, došlo mi, proč se táta v tom autě smál. A jak řekl, tak bylo. Ty vzpomínky přicházejí jedna za druhou. Oprašuju je. Vkládám

je sem s pečlivostí, s jakou restaurátor vkládal kamínky do mozaiky Posledního soudu.

Předložil jsem povolávací vojenský komisi. Na pozdrav mi nikdo neodpověděl. Asi nebyl v tom bzučivém úlu plným jalovejch trubců slyšet. Tam mi řekli, že budu ve 2. kurzu základní přípravy, přesněji ve 4. skupině. Vyfasoval jsem poukázku na párek, kterej viděl maso na deset sekund, a to když jel dodávkou kolem JZD. Týpek z vojenský kuchyně, jehož kuchařskej úbor mi připomínal sepraný šedivý montérky, mi ho bezeslova plácnul na papírovej tácek. Hořčice bylo na dvě kousnutí. Říkal jsem si: „Vole, buď optimista. Aspoň že chleba je na kousnutí tři.“

Sotva jsem to do sebe nasoukal, přišel nějakej podpraporčík, odpočítal deset lidí a my vyrazili ke kadeřnicím. Ty už na nás čekaly. Stály tam jak kudlanky. Jen místo kusadel měly strojky v ruce, přehozy přes ruce. Na můj argument, že jsem už ostříhanej z domova, si mě podpraporčík přeměřil svým očním metrem a pak vynesl ortel: „Ostříhat!“ A tak se můj pražskej třímilimetrovej sestřih stříhal na vyškovskej třímilimetrovej sestřih. Copak o to, mně to nevadilo. Ale tomu klukovi, co si sednul vedle mě a co měl parádní afro, který by mu záviděla i Whoopi Goldbergová, moc do regé nebylo. Zato nám jo.

Venku nás pak seřadili do čety po třiceti lidech a zamířili jsme fasovat věci a uniformy. Jak jsme tak procházeli skrze základnu a po nebi se honily mraky, začalo přituhovat. Nemyslím teď počasí, ale počínající vojenskou disciplínu. Kdo se bavil, toho seřval podpraporčík. Kdo nadržel místo ve tvaru, toho seřval podpraporčík. Komu zazvonil mobil, toho seřval podpraporčík. Kdo nic neudělal, toho seřval podpraporčík. A proč? Protože byl přeci podpraporčík. A co z toho pro nás plynulo? Vyvarovat se všech těchhle věcí. Jinak podpraporčík přijde o hlasivky. A to jsme přeci nechtěli. Kdo by po nás pak křičel.

Zastavili jsme se u starejch nízkejch baráků. Bylo to ideálně vlhký a plesnivý místo na to, aby se tam skladovaly věci. Obzvláště uniformy. Naše třicetičlenná skupina v zástupu rozrazila všudypřítomnou

zatuchlost jako dálkový světlo noční temnotu. Do okýnka jsem strčil papír. V ten moment se u druhého okýnka začala na pultu hromadit neskutečně veliká hora vojenskejch věcí. Třetí kosmická rychlost, s jakou se tam ty věci kupily, by vzbudila závist i u posádky kapitána Kirka z Enterprise.

Než jsem stačil k tý hromadě věcí vůbec dojít, z okýnka už vysokej ženskej hlas křičel: „Dalšíííí!“ A tak jsem tu kupu věcí vzal, o deset metrů dál ji položil na zem a začal si zkoušet vojenský kanady. Víš jak. Kalhoty od maskáčů můžeš mít o něco větší, trička o něco menší, ale boty, boty jsou základ. Musej sedět přesně. Věděl jsem, že následující tři měsíce je z nohy skoro nesundám. A tak jsem kašlal na to, že se za mnou dělá fronta dalších lidí. Že na zemi je dalších pět hromad nafasovanejch věcí. Že mi někdo říká: „Vole, pohni si!“ Tenkrát jsem se nadechnul a pomyslel na to, že svý místo si člověk musí vybojovat. Obzvláště tady. Tak jsem dozadu poslal: „Vole, trhni si!“ A měl jsem klid.

Pak nás podpraporčík odvedl na místo, kde jsme měli bejt ubytovaný. Dilema, jak odnýt najednou tu horu věcí, si každej vyřešil po svým. Čekal jsem nějakou velkou místnost, kde nás bude dvacet na jedný cimře. Místo toho jsme vyfasovali celkem příjemný dvojpostojíčky, kde se bydlelo po třech.

Potom následovala seznamovačka s klukama na pokoji a uložení všech věcí do skříňky. Nevím, jestli mám štěstí, nebo smůlu na to, že vždycky vyfasuju něco, co je rozbitý, ale moje skříňka byla uvnitř celá zříčená. Jednotlivý poličky byly popadaný. Chyběly jim totiž podpěry. Šrotovalo mi, jak to mám udělat. A protože v sousedním pokoji ještě nikdo nebyl, tak jsem ty zástrčky vytahal ze skříně, co tam čekala na někoho jinýho. Holt kdo se na vojně stará, ten má.

A pak to přišlo. Na chodbu vlítli rotmistři, naši instruktoři. Řvali, ať na sebe hodíme maskáče a vypadneme dolů na nástup. Do pěti minut.

Nedokážeš si představit ten zmatek. Pět pater dlouhejch chodeb. V každý desítky pokojů. V každým pokoji mladý kluci. Bylo nás sto

padesát. Každý to na sebe nějak naházal a běžel dolů po schodech. Pod nima už stáli rotmistři a cídili nás jako sejto. Nikdo, kdo nebyl oblečenej, ustrojenej nebo mu na maskáčích chyběla třeba hodnost, jmenovka nebo odznak na baretu, neměl nejmenší šanci těmhle drábům proklouznout. Tenkrát mě dole vyčapal jeden rotmistr. Za opasek mě vytáhnul stranou, jako když kočka přenáší kořata za krk. Postavil si mě před sebe. Mlčel. Na hlavě mi srovnal správně baret. Zataháním za blůzu zkusal, jestli mám zapnutý knoflíky a kapsy. Rozepnul mi opasek a dotáhl ho tak, že jsem si přišel jak Mata Hari v korzetu. Za rameno mě poslal dál a šel si vyhlídnout dalšího nováčka, po kterým zase hrábnul rukou velkou jako lopata na uhlí. Vybíhali jsme zmatečně ze dveří, jeden za druhým a jeden přes druhého a řadili se do jednotlivých skupin. Tříměsíční přerod z civilisty ve vojáka začal v plný kráse.

Každý ráno začínal den tzv. rozvodem do zaměstnání. To byl nástup celý jednotky. Kontrolovaly se počty. Ustrojenost a oholenost. Čistota. Kdo nebyl oholenej nebo měl špatně vyčištěný kanady, byl odeslanej z nástupu na pokoj. Ostatní čekali tak dlouho, dokud dotyčný nezjednal nápravu a nevrátil se zpátky. Čím víc jsi takovejchhle průserů měl, tím víc trestů jsi dostal. Tím horší hodnocení ti pak mohli instruktoři napařit. Z osobní zkušenosti můžu říct, že největší lekcí jsou kolektivní tresty celý jednotky. Uděláš chybu. Ale přímo trestanej nejsi ty, ale jednotka. Třeba tím, že klikujou, zatímco ty jim to počítáš. Instruktoři moc dobře vědí, že jednotka si to s tebou pak vyřídí. Proto si člověk dává setsakra pozor.

Může se ti to zdát přehnaný. Jenže pokud se chceš stát vojákem, musíš se v první řadě naučit disciplíně a sebekázi. A tohle je přesně ten způsob, jak bandu kluků, který přišli ze všech možnejch koutů republiky, jsou ze všech možnejch sociálních skupin, těmhle věcem naučit. Dát je dohromady. V armádě je totiž jedno, co máš za sebou, kdo jsi nebo odkud jsi. Ty rozdíl pomáhaj stírat povinnosti, který musíš plnit. A v armádě je všechno postavený na jednotce. Kolektivitu.

A tudíž týmový práci. Pokud někdo nemůže, pomůžeš mu nýst batoh, zbraň nebo ho podepřeš pod rameno. Je jedno, že jsi zrovna špičkovéj běžec, co by pětikilometrověj přesun zvládl s plnou polní s prstem v zadku. Tady se vypínaj stopky, až poslední člověk z jednotky protne pomyslněj cíl. To všechno jsou věci, kterejm se musíš naučit. Bez nich to tu nejde. Někomu to šlo líp, někomu hůř.

V základním výcviku jde o to, aby se civil naučil těm nejzákladnějším vojenskej dovednostem. A to jak v teoretický, tak i v praktický rovině. Od začátku na nás instruktoři vlítli a my se nestačili divit. Točila se nám z toho všeho hlava jako pubertákovi v sexshopu.

S posilováním a běháním jsem neměl nejmenší problém. Hned na začátku nás instruktoři vzali na fyzický testy. Stál jsem tam na oválu. Na sobě těžce staromódní modrou teplákovku s komunistickou kapsičkou na zadku. Na nohou plátěný placatý zelený tenisky s pogumovanou špičkou. Vejral jsem na to, jak tele na nový vrata. Z triatlonu jsem byl zvyklej na nejnovější běžecký boty za čtyři tisíce a funkční sportovní prádlo. Ale jak říkával můj děda, není to o tom, jak kdo vypadá nebo jak vypadá jeho vybavení. Záleží na tom, co máš v prackách a nohách. A tak jsem se do toho obul. Doslova a do písmene.

Stejněj pocit se mě zmocňoval, když nás poslali fasovat vojenskou výstroj. Upřímně řečeno, když jsem viděl, co jsme dostali, málem mě trefil šlak. Nosný řemení vz. 85, pogumovaná malá polní, stejně tak velká polní, která si vysloužila přezdívkou televize, olezlá hliníková polní láhev se shnilým korkovým špuntem s flaušovým návlekiem, který jsme říkali klíště, svítivě světlá sumka na zásobníky do samopalů, která byla šitá z prasečí kůže, plechová omlácená helma, který jsme říkali blembák, bodák, lopatka a velká pogumovaná mošna s plynovou maskou a jednorázovou protichemickou pláštěnkou. Věděl jsem, že jsme jeden z prvních běhů nováčků po základácích do čerstvě profesionalizované armády, a tudíž jsem nečekal žádné zázraky, ale tohle bylo moc.

Nezbylo, než se oprostít od takovejchhle malejch deziluzí a vrhnout se do toho po hlavě. Od rána do večera se nám zpočátku snažili dostat

do hlavy teorii. Ať už šlo o zbraně, pořadovou, chemickou, topografickou, spojovací, taktickou nebo ženijní přípravu. Do toho se hodně cvičila venku pořadovka, sušili jsme se zbraněma a každý den se běhalo a posilovalo. Pomalu se začínala cvičit i taktika.

Jak už to tak bývá, i mně se jednou nevyhnul trest. Bavil jsem se s kamarádem Tommym v četě. Instruktor nás slyšel. A tak jen zavelel k poklusu a celá četa, včetně něj, musela oběhnout učební blok. Po doběhnutí jsem se usmíval. Instruktor se mě zeptal, jestli je mi něco k smíchu. Nestačil jsem odpovědět a znovu jsme vyrazili oběhnout blok. Poté se usmíval Tommy. Zaděchaný instruktor se zase zeptal a tentokrát nestačil odpovědět Tommy. A my opět vyrazili. Ke škodě instruktora je nutno přičíst, že tehdy nevěděl, že oba s Tommym máme sportovní gympl a že zbytek jednotky se proti němu semknul. Neměli jsme ho rádi za to, že nás často nespravedlivě zadíral. A tak když jsme obkroužili třetí okruh a tentokrát se na během zaděchaného instruktora usmívala celá četa, kapituloval větou: „Vidím, že už toho máte dost.“ Pak zavelel rozchod a už nikdy nás nezkoušel trestat během.

Každý večer v deset hodin byl večerní nástup. Stáli jsme všichni vyrovnaný v oranžových pyžamech, kterým jsme říkali banány. U nohou jsme měli perfektně vyleštěný a vypucovaný kanady. Instruktoři četli jméno po jménu a my se museli hlásit slovem: „Zde!“ A poté ukázat vyčištěné kanady. Jednou se mi stalo, že jsem špatně vyčistil podrážku. A tak jsem tam v pyžamu a v pantoflích musel klikovat třicet kliků. To by ještě šlo. Jenže erární pyžamo nemělo knoflíčky na poklopce, a tak mi při každém kliku plesknul penis o podlahu. Člověk holt nenadělal nic.

A tak to šlo den po dni. Byl to vojenskej maraton, kterej jsme běželi s Feidipidésem.

Srpnový ráno. Pás hustejch zelenejch křovin se táhne podle okraje louky. Ticho by se dalo krájet jako stalingradskej chleba. Nikde se nic nehýbá. Uprostřed louky je polorozbořený torzo dvoupatrovýho baráku.

To je náš cíl. Obracím se na svého buddyho. Z jeho blátem zamazaného obličej se na mě dívají dvě unavené bělma. Oba víme, co máme dělat. Naše nervozita hučí jako větrák v uších. Kejdeme na sebe hlavou. Jdeme na to.*

Buddy do svého ramene zaráží pažbu kulometu. Natahuje závěr. Cejlej svět se pro něj smrskává do úzký výseče, kterou vidí přes mířidla.

Natahuju závěr od samopalů. Začínám se plazit. Pomalu. O-pa-tr-ně. Samopal mám položený na loktech. Potřebuju volný ruce. Abych mohl dát pryč větvičku, co by mě mohla svým prasknutím prozradit. Abych odhrnul zrezivělou plechovku. Celým tělem se dostávám na volný prostranství napravo od baráku. Ten pocit, že mi někdo spolehlivě zleva kryje prdel kulometem, je teď k nezplacení.

Plížím se k betonovému kanálu. Jeho víko leží pohozený stranou. To je moje šance. Temný ústí kanálu mě polyká bez jediného mrknutí oka. Spouštím se do úzký šachty. Lezu čtyři metry dolů. Dole přidřepávám. Hlavní samopalů mířím do úzký stoky. Naslouchám. To ticho rozbíjí jen kapající voda. Nikdo mě zatím neslyšel. V pololeže a v polokleku se soukám úzkou trubkou. Ve tmě. Ve smradu z tlejícího bordelu. Nohy mám celý mokré. Snažím se to všechno rozdejchat. Úkol i tu úzkou trubku, ve který jsem.

Konečně. Po deseti metrech jsem dorazil na konec. Samopalem mířím do šachty nad sebou. Víím, že ústí do jedný z místností toho baráku na louce. Zase naslouchám. Vzduch je čistej. Pravou rukou pomalu vytahuju cvičnou výbušku. Má imitovat granát. V levý ruce držím odjištěnej samopal, kterej jsem přepnul na plně automatickou střelbu. Pravou rukou, ve který svírám výbušku, se přidržuju a pomalu se škrábu po kanálových stupačkách nahoru. V hlavě mi rezonuje jediná věta: hlavně to neposer! Tají se mi dech. Srdce mi tlučé. Nesmí mě prozradit jakékoli zvuk. Moment překvapení je můj triumf. A já ho hodlám využít. Dokonale.

* Slangový výraz pro partáka.

Nadechuju se nosem. Odjištuju výbušku. Zespoda ji hážu tam, kde si myslím, že je roh místnosti. Pravou rukou se držím stupátka, nohou se zhoupávám ke stěně šachty, abych se kryl. Výbuch. Kouř. Vymrštuju se nahoru. Vystřikuju ruce se samopalem a kropím místnost dlouhou dávkou cvičný munice. Z levýho okraje louky slyším ostře štěkat buddyho kulomet. Krátkejma dávkama střílí na někoho na střeše. Vyhoupávám se z kanálu. Tisknu se ke stěně u dveří. Zaklekávám. Měním zásobník. Dorážím závěr samopalu. Jako blesk vtrhávám do další místnosti. Tři krátký úsečný dávky z mýho samopalu se přidávají ke kulometu. Vystřílený nábojnice se odrážej od stěny a padaj s cinkotem na zem. Předemnou jsou schody. Zajištuju je. Vykláním se z okna. Mávám na buddyho. Řvu: „Čistýýý!!!“ David se zvedá s kulometem a sprintuje ke mně. Vráží do místnosti a řve na mě: „Střecha čistýý!!!“

V momentě, kdy se chystáme po schodech nahoru, okolní zvuk prořízně divoký zaburácení. Oba se na sebe díváme a současně řveme na toho druhýho: „Tank!!!“

Víme, co máme dělat. Vybíháme do druhýho patra. Schováváme se za nízkou zídku. Buddy se ke mně v kleku otáčí zády. Z jeho malý polní vytahuju velkej kus prostěradla. Pokládám ho na zem. Vykláním se ven. Po lesní cestě přijíždí tank. Buddy na mě kejvá. V rychlosti přebíjím novej zásobník. Teď zase já kejvu hlavou na něj. Přebíjím kulometnej pás. Tank je skoro u baráku. Jede po cestě, co ho těsně míjí. Slyším, jak řidič podřazuje. Vidím, jak na louce stojej tři instruktoři a hodnotěj každej náš krok.

Tankový pásy klapou přímo pod námi. Díváme se na sebe s Davidem. Hlavou mi během sekundy probleskává scéna z filmu Obecná škola. Jak skáčou na projíždějící vlak. Jenže pod náma je tank. Odvracíme od sebe pohledy. Ruka se mi zarezvá do vlhkejch cihel na okraji zdi. V levý ruce držím samopal. Pravou šahám po prostěradle. Svaly na nohou se napínaj. Obličej se šklebí do odhodlaný grimasy. Buddy řve: „Tééd!!!“ Nadechuju se a skáču do prázdnoty pode mnou.

Buch. Tvrdej dopad. Pravá noha mi ujela na motorovým prostoru. Než se seberu, buddy mi vytrhává prostěradlo. Háže ho na periskopy.

Bere mě za ramenní řemen. Staví mě na nohy. Seskakujeme se žuchnutím za jedoucí tank. Zaklekáváme. Otvíraj se poklopy od věže. Vylezaj dva tankisti. Snažej se stáhnout prostěradlo, co jim brání ve výhledu. Tiskneme spouště našich gunů v dlouhý dávce a ke kanadám do trávy se nám snáší proud horkejch nábojnic.

Přibíhají instruktoři. Řvou na nás: „Splnili jste úkol! Začněte plnit úkol č. 2!“

S buddym se otáčíme. Běžíme dvacet metrů po cestě zpět. Rychle přebíjím samopal. Proti nám jede pásové bojové vozidlo pěchoty. Na určených místech na cestě, před instruktory zaleháváme na zem. Jsme za sebou pět metrů. David první. Já druhéj. Bévépěčko se s rachotem blíží. Koukám na tu malou mezeru mezi zemí a spodkem korby, na jejichž okrajích se s rachotem otáčeč pásy.

Skrze chrániče uší slyším, jak instruktor řve na Davida, ať okamžitě odhodí ze zad svoji malou polní. Ten totiž měřil přes dva metry a byl ho pořádněj kus sportovce, co se v civilu živil jako fitness trenér.

Bévépěčko se rychle přibližuje. Vidím, jak se David snaží zuřivě vyháknout malou polní ze závěsů. Koukám na instruktora, jak k sobě tiskne zuby. Lup. Povedlo se. David odhazuje malou polní pět metrů před rachotícím transportérem.

Úzká mezera polyká Davida. Pak mě. Cejtím, jak se nade mnou vzpíná silnej motor. Klap. Kurva. Klap. Pásy mi klapaj kolem hlavy. Klap. Kurva. Klap. Za krk se mi sype hlína. Klap. Kurva. Klap. Konečně světlo. Je to za mnou.

Přibíhá buddy. Zaklekáváme. Z kapsy vytahuju kámen, co má imitovat granát. Hážu ho na vršek bévépěčka. Tam, kde je slabej pancíř. Strefuju se dokonale. Otvírají se oba poklopy. Vyčuhujou dvě hlavy v černejch kuklách. Zase střílíme.

Přibíhají instruktoři. Řvou na nás: „Splnili jste úkol! Začněte plnit úkol č. 3!“

Otáčíme se a běžíme po cestě dozadu. Skáčeme do zákopu, co se táhne přes cestu. Přijíždí tank. Dusot. Rachot. Ta masa pancíře ti

nahání strach. Krčíme se ke stěně zákopu, zatímco nám pár centimetrů nad ocelovejma helmama duněj tankový pásy.

V momentě, kdy řidič tanku překonal zákop, přidal plyn. Čumíme na sebe s buddym. Vyplavujou se endorfiny. Podáváme si ruce a říkáme si: „Dobry, pičo, dobry!!!“

Přibíhají instruktoři. Řvou na nás: „Splnili jste úkol! Dobrá práce! Běžte na shromaždiště!“

Vylezáme ze zákopu. Špinavý. Utahaný. Ale šťastný. Jako ozvěna se k našim uším nesou hlasy instruktorů, který tam mají další dvojice kluků a holek...

Tenkrát jsme byli druhé den venku. Začal totiž několikadenní komplexní polní výcvik. Znamenalo to, že od pondělí do čtvrtka budeme nonstop v terénu cvičit. Za sebou jsme měli střelby ze samopalu, pistole a kulometu. Před sebou jsme měli házení ostřejch ručních granátů.

Jsem schoulenej v bunkru. Ocelová helma chvilka naráží do jeho betonu. V pravidelnejch intervalech vybuchou ostrý granáty. Tady jde všechna sranda stranou. Víme to jak my, tak instruktoři. Tohle zaměstnání není povinný. Nikdo nemůže nikoho nutit, aby ten granát šel hodit. Většina z nás se ale těší. Chceme si to zkusit. Zažít to. Máme za sebou hodiny a hodiny teorie a praktickejch nácviků na tuhle chvíli.

Nakonec házíme obranný granáty. Ty jsou specifický tím, že když je hodíš, tak nevybuchou hned po dopadu, ale tak za tři sekundy. Jejich střepinovej účinek je naprosto devastující, a to do vzdálenosti mnoha desítek metrů. Hážou se proto z nějakýho krytu. Naproti tomu útočnej granát se hází za chodu, na minimální vzdálenost a ničí nepřítel na pár metrech. Vybuchuje hned po dopadu na zem. Z učebnice víme, že jsou ještě granáty univerzální. Tam si jejich účinek člověk nastavuje malou páčkou. Ta pak určuje, jestli se granát bude chovat jako obrannej nebo útočnej.

Nad zákopem se nese velitelův hlas: „Do výdejny granátů vpřed!“ Na ten povel běžím zákopem do malého bunkru. Tam dostávám granát a jeho převzetí podepisuju do výkazu munice. Na další povel vybíhám na místo, odkud se hážou granáty. Všechny cviky provedu s roboticky chirurgickou přesností. Na nervozitu není čas. Nebo spíš na ni prostě zvysoka seru. Na povel odjíšťuju dopravní pojistku, vytrhávám ji, napřahuju ruku, dívám se za granátem dozadu, a pak ho hážu obloukem na tři figuríny přede mnou. Ještě stačím zahlídnout, jak v letu odletuje vrhová pojistka, a napadá mě, kde se vzalo to nesmyslný klišé v podobě vytržení pojistky zubama. Okamžitě jdu k zemi a tisknu se s velitelem na stěnu zákopu. Cvičištěm se rozlehne mrda jako blázen. Letěj kusy střepin, kamenů a hlíny.

Mám chuť se smát a vejskat radostí. Velitel mě bouchá do ramene, беру samopal a na povel odbíhám do krytu. A stejně jako chrti hltavě lemťaj vodu, my s klukama si hltavě líčíme nový zážitky. Pak následuje vyhodnocení. Dozvídám se, že cíl jsem zasáhl a granát se dokutálel až k figurínám. Do hodnocení jsem získal plnej počet bodů. Yes!

Na kostkovanou silnici s pravidelností bucharu v hutích dopadaj sešlapaný podrážky mejjh kanad. Pot se ze mě leje. V proudech mi stejká až na prdel. Teče mi do očí. Zpocený trenky dřou v tříselech a mezi půlkama. Do ramen mám zaříznutý popruhy batohu. Do kyčle mě dře sumka na čtyři zásobníky. Do druhého boku mě mlátí polní lopatka. Běžím. Běžíme celá četa. Čtyři devítičlenný družstva vedle sebe.

Třicet šest párů kanad buší do asfaltu jako kladiva do kovadliny.

Vedle mě je Tommy. Za mnou Vodys. Máme na sobě kompletní výstroj. Na zádech velkou polní. V rukou samopaly. Máme mezi sebou šest holek. Běžej vepředu. Nesou na zádech to samý co my. Pár kluků začíná odpadávat. Nejdřív je hecujeme. Vyržít to kilometr. Pak si rozdělujeme jejich výstroj. Někdo jim bere zbraň. Někdo velkou polní. Holky se vepředu furt držej. Oddechujeme jako stádo divokejch určícenejch koní.

Třicet šest párů kanad buší do asfaltu jako kladiva do kovadliny.

Dotahujeme jinou četu. Holky to rvou furt vepředu. Držíme tempo. Instruktor kluše nalevo od nás a řve na nás: „Čtvrtá skupino, chci vidět, jak předběhnete první četu. Chci vidět, jak to dokážete!“

Valíme se jako parní válec. Kdo nemůže, skučí, ale běží dál. Jsme jednotka. Jsme tým. Jsme čtvrtá skupina! Předbíláme první četu. Každý v sobě mobilizuje síly a ždíme je na maximum. Kapky potu z čela padají dolů na samopal. Máme za sebou šest kilometrů zrychleného přesunu s plnou polní a tři dny a noci polního výcviku.

Třicet šest párů kanad buší do asfaltu jako kladiva do kovadliny.

Poslední dva kilometry k bráně základny jsou utrpením. Ale dokázali jsme to. Naše čtvrtá skupina za sebou nechala tři další čety. Instruktor nás zastavuje. Předkláníme se. Zůstáváme na nohou. Pijeme. Vydecháváme se. Po minutě se znovu seřazujeme. Čeká nás přesun přes základnu. Upravujeme si výstroj. Na instruktorovi je vidět, že má radost. Naše mladý dychtivý obličej na něj koukají. Je náš vzor. Je to velitel, kterého respektujeme. Je to pár tejdnu, co se vrátil z elitního kurzu drill seržanta v Americe. A svým neotřelým přístupem a vystupováním si nás hned od počátku získal. Je jinej než ostatní instruktoři, který nás hlavně zadíraj. Tenhle je tvrděj, ale vidíme, že se nás snaží něco naučit. A zatímco jiný čety kopou nesmyslný okopy, my trénujeme taktiku v barácích podle nejnovějších poznatků, co si dovezl z kurzu ve Státech.

*Když jako četa pomalu scházíme po široký asfaltový silnici, nikdo z nás netuší, že ten podpraporčík, co nám tu velí, to v pozdějších letech dotáhne na vrchního praporčíka Armády České republiky.**

Instruktor jde vedle nás a rázuje: „Raz, raz, raz-dva-raz!“ Sjednocujeme krok. Jsme na sebe pyšný. Že jsme to zvládli. Že jsme jako jednotka porazili ostatní čety. Pak nám začne předzpěvovat a my po něm sborově do kroku opakujeme pochodovou píseň. A nad vyškovskejma kasárna se k zapadajícímu slunci nese instruktorovo: „Čtvr-tá sku-pi-náá-á!“ A jako ozvěna se nese odpověď třiceti šesti párů kanad: „Čtvr-tá sku-pi-náá-á!“

* Jedná se o štábního praporčíka Petra Seiferta. Díky, Petře!

Jak šel vyškovskej čas, čím dál tím víc jsem si uvědomoval jednu věc. Jak by řekl Monsieur Michelin: jít si vojenskou cestou pro mě bylo to pravý ořechový. Prostě mě to bavilo. A dělo se tak i přesto, že řada věcí nebyla dokonalá. Poznal jsem, že je všude chleba o dvou kůrkách. Že tam, kde ti armáda něco dá, tam ti i něco sebere.

Štvaly mě dlouhý prostoje mezi jednotlivěma zaměstnáníma. Štvaly mě hnusný vepřový konzervy, který jsme fasovali k jídlu. Štvali mě lidi, na kterejch bylo vidět, že tu práci nedělaj a ani nechtěj dělat srdcem. Asi nejmarkantnějším střetem s realitou pro mě bylo poznání, že když je někdo vůl, zrovna má náhodou vyšší hodnost, funkci, nebo když měl člověk odlišnej názor, tak s tím neudělal nic. Na druhou stranu musím uznat, že mladýmu klukovi, kterej si myslí, že svět patří jemu, neuškodí sklonit se před autoritou. To, že to někdy musí udělat i proti svý vůli, na věci nic nemění.

S úsměvem vzpomínám na to, jak jsem při rozebírání a skládání pistole vzal dvě bouchačky do rukou a začal předvádět Calveru ze Sedmi statečnejch. Instruktor mě pak nechal hodinu a půl zametat koštětem jehličí v borovém lese.

Jak jsem klečel u louže, kde se ve vedru vařilo a hnilo bahno. Jak jsem si ho patlal na svůj obličej a helmu, abych se zamaskoval.

Nebo třeba na to, jak nás po měsíci všechny přestěhovali do starýho baráku a my chrápali zbylý dva měsíce na železnejch palandách po šestnácti na jednom pokoji. Kdo ten ranní smrad nezažil, nepochopí.

Jak jsem snad tisíckrát kopal okop pro ležícího střelce. Jak se mi malá polní lopatka zarejvala do dlaní a psala v nich krvavým písmem pučejeře. Jak kolem chodil instruktor a bral lidem samopal, když si ho nehlídali. Jak ocelovej konec lopatky fatalisticky narážel hrotem na břidlicový kameny a já u toho zuřil. Přes zatnutý zuby mi tekly nadávky. Pod nos jsem si tiše cedil, proč všechny cvičáky musej bejt s tímhle zasraně kamenným podloží, který se chová k vojákovi, co se zakopává, nanejvýš nepřátelsky. Jenže limity na splnění úkolu neznaly slitování, stejně jako instruktoři.

Možná nepochopíš ani to, že když jsme se tenkrát vrátili v jedenáct večer z nočních střelb, tak jsme pak všichni seděli na zemi na chodbě a čistili zbraně. Útočila na nás nejen únava, ale ze studený podlahy i hemeroidy. Na to, jak jsem ve dvě v noci přišel, s podle mě vypulírovaným kvěrem, k instruktorovi do kanclu a on mi bílou štětičkou do ucha předvedl, že můj gun není vůbec, ale vůbec vyčištěnej. Až ve čtyři ráno mě instruktor vzal na milost a já si mohl jít na hodinu a půl lehnout.

Vzpomínám na to, jak každé den ráno muselo bejt prostěradlo vyhlazený a napnutý tak, že by na něm poskočila hosená pětikoruna. Jak vojenskej spacák musel bejt přesně srolovanej na čtyři záhyby podle plánu, co nám visel ve skříňce.

Myslím na rajóny. Na to, jak jsem vyfasoval úklid umývárky se záchodama. Jak jsem to tam drhnul kartáčem. Ty posraný hajzly, proti kterejm jsou sprejeři z Jižňáku slabým odvarem. Jak jsem na chodbě vytíral mazlákem ve znamení toho, že co je na vojně mokrá, to je čistý.

Anebo únavný hodiny teorie a přednášek na učebnách. Nekončící učení po večerech, protože zdolání postupovejch fázovejch testů byla výzva, na kterou ani svatej Petr omluvenku nevystavoval.

Nebo třeba na to, jak jsme s klukama dostali vycházku a v patnácti lidech vyrazili do hospody. Jak jsme tam lemtali ten vyškovskej patok, jak kdyby to byla božská mana. Srandy tam bylo tolik, kolik je mílovejch patníků na Road 66.

Myslím na ty zdlouhavý a vzácný víkendový cesty domů. Na to, jak jsem se za sklem starýho autobusu vypejkal ve vojenský košili a maskáčích. Na to, jak mě na autobusáku v Praze pokaždý čekala holka s vychlazeným džusem a my pak jeli k našim na barák. A já byl hrdej na to, že mám na rukávu našitou českou vlaječku.

A vůbec, věděl si o tom? Že český voják, když si oblíkne uniformu, tu vlajku na svým rukávu má? Ať už je v kasárnách, nebo na misi? Že na rozdíl od hokejovejch fanoušků, který se vlastenecky projevou jen v době konání nějakýho důležitýho mače, on je tím, kdo ukazuje příslušnost ke své zemi každý den? Přemejšlel si o tom, že být

profesionálním vojákem a nosit uniformu je zavazující? Že si nemůžeš dovolit chovat se špatně? Že bys měl jít příkladem? Připustil sis myšlenku, že vojákem seš i v momentě, kdy na sobě tu uniformu nemáš? A víš proč? Protože bejt vojákem je služba. Služba svý zemi. A ta nekončí s odpískáním pracovní doby. To musíš mít v srdci.

Na tohle všechno v ideálním případě přijdeš už při základním výcviku. Kdy snášíš dobrý i zlý. A výhodou je, že tam na to nejsi sám. Máš kolem sebe kluky a holky z jednotky. Ne nadarmo se říká, že vojna dělá z kluků chlapy. Ale jak s oblibou říkaj ženský, v každým chlapovi je kus kluka. A to je ten ideální stav.

Na druhou stranu, byla tam hormada věcí, který mě chytily za koule. Ať už to byl taktickej výcvik. V lese nebo v barácích. Střelby ze všech možnejch pěchotních zbraní, od pistole, samopalů, kulometů až po protitankovou pancéřovku. Ať to bylo kladení protitankovejch min. Nebo překážková dráha bojovníka, kdy jsme prolezali a zdolávali po dvojicích v plný taktický výstroji řadu překážek, a to včetně hořícího tunelu. Všude byl dým z dýmovic, který hulily jak kralupská rafinérka po náletu ve čtyřicátým pátým. Ať to byl výcvik z chemický přípravy, kdy jsme hlavu v plynový masce strkali do speciálního stanu, ve kterým byl slznej plyn. Když si udělal chybu, tak si za to zaplatil ubřečenejma očima, co napuchly jak rty černošky po injekci botoxu.

Se zářijovým babím létem se chýlila ke konci doba, po kterou jsme ještě měli bejt ve Vyškově. Většina z nás od října nastupovala na vojenský vejšky. Někdo na medicínu do Hradce Králové. Někdo na tělovýchovu do Prahy jako já. Ostatní na různý fakulty do Brna. Závěrečný testy jsme zvládli. Pak se odevzdávala výstroj.

S pancéřovou neprůstřelností vojenský logiky nás přesně o půlnoci z 29. na 30. září odvedl instruktor k bráně základny a my byli po třech měsících volní. Následovalo pevný stisknutí ruky s instruktorem a s nejbližšíma kamarádama. V civilním oblečení jsme se nemohli poznat.

Tak se uzavřela jedna z prvních kapitol naší vojenský kariéry. A kdybys tam tenkrát byl, viděl bys nás, mladý kluky, co jsme se rozhodli stát se vojákama. Za zádama nám zářily světla ze základny. Před námi byla pouliční půlnoční temnota okraje Vyškova. Někde zaštěkal pes.

Přes rameno jsem si hodil vojenskou tašku, ohlídl se dozadu tam, kde jsem toho hodně zažil a prožil a mlčky se vydal pomalým krokem vstříc budoucnosti v armádě. Jaká bude a co přinese, jsem netušil...

KAPITOLA III.

FAKULTA

Říjen 2005–červenec 2006, Praha

FAKULTA. TYHLE PÍSMENA SE PRO MĚ A MOJE OKOLÍ STALY nejskloňovanějším slovem. Celý to krátký období se neslo ve znamení bouřlivého sebeuvědomování, který později vyústilo odchodem k bojový jednotce. Aniž bych si to zprvu připouštěl, směřoval jsem pomalu na slepou kolej. Než jsem to zjistil a přehodil výhybku, chvíli to trvalo.

Ty střípky jsou jako „p r a ž c e p o d k o l e j e m a“, na kterých splašeně drnčel můj vlak.

Na fakultě tělesný výchovy a sportu na Karlovce nás do prváku nastoupilo šest. Tehdy to byl ještě čtyřletej magisterskej obor. Studovali jsme tam společně s civilama, ale pár odlišností by se našlo. Třeba to, že jsme na přednášky chodili v uniformě. A měli o pár předmětů navíc. A to jak v teoretický, tak v praktický rovině.

Byť jsem byl z Prahy a mohl jsem pohodlně bydlet doma, šel jsem s klukama na vojenskou ubytku v Ruzyni. Každodenní vysokoškolské koloběh mi vyhovoval. Přednášky, cvika, jednotlivý sporty, soustředění. Nebylo to špatný. Ale byl v tom malej háček. Jako vytrvalec a bejvalej triatlonista jsem doslova hořel ve sportech, jako byla gymnastika. A v atletice z technickejš disciplín. Zatínal jsem zuby, ale tušil jsem, že tohle mě bavit nebude.

Jednou ze světlejš chviliek bylo, že ke konci zimního semestru jsem začal reprezentovat svoji fakultu na vojenskejch závodech v běhu na lyžích. Nejdřív jsem se stal přeborníkem generálního štábu v běhu na lyžích volnou technikou na 10 km a v běhu na lyžích do vrchu.

Ty závody se jely v Jeseníkách. Pamatuju si to jako dneska. Desítku jsem vyšvihl s přehledem a ve zbývajícím čase jsem se tam učil na zkoušku a zápočet z basketu. Předposlední den se dvacet minut předtím, než se měl startovat závod v běhu do vrchu, otevřely dveře od pokoje a v nich stál spolužák z vyššího ročníku a povídal, že mě do závodu nechal zapsat a že je za chvíli start. Z minuty na minutu jsem na sebe hodil elastáky a termotrika, šel do lyžárny, vzal svoje skejtovej běžky a šel tam. Dole pod sjezdovkou se chystala řada závodníků. Položil jsem si běžky, dožvejkal müsli tyčinku a zaklapl boty. U toho jsem si všiml jejich pobavenějch pohledů. Ptali se mě, jestli to jako myslím vážně, že nemám běžky na klasiku a že se chystám celou sjezdovku vybruslit. Moje odpověď, že klasika je pro „starý“, je dokonale uzemnila. Pak to přišlo. Po startu jsem se do toho opřel a dupal to jako píst Stephensonovy lokomotivy. Nahoře jsem se vydejchal. A začal sjíždět dolů. Na rozhodčí, co jeli na vleku nahoru, jsem zahulákal, že mi jede bus a že musím valit dělat zápočet z basketu, tak ať mi ty dva poháry vezmou do Prahy. A jak jsem řekl, tak bylo. Na fakultě měli radost. Netušil jsem, že jsem si vyjel nominaci na armádní zimní hry v Liberci.

A tak jsem za dva týdny nastoupil do busu směr Liberec. Měl jsem před sebou dvě disciplíny. Desítku volnou technikou a pak tříčlennou štafetu, která reprezentovala vojenský vysoký školy. Desítku jsem zajel

ve druhým nejlepším čase a stal se tak vicemistrem armády v běhu na tuhle trať. Pak ale přišla věc, co mě uzemnila jako sniper.

Závod ve štafetě se pro mě stal naprostou deziluzí o fair play, která do mě udeřila jak husitskej řemdih. Z naší tříčlenný štafety jsem jel druhej úsek. První úsek jela jedna mladá holčína, studentka medicíny z Hradce. Zapamatuj si ji... Ani ve snu by mě totiž tenkrát nenapadlo, že se s ní za pár let potkám, a to za úplně jiný situace... Každopádně přijela s dvouminutovým náskokem a v pohodě jsme si předali. Náskok se mi podařilo udržet. Nakonec jsme celej závod ve štafetě vyhráli s minutu a půl dlouhým náskokem. Jenže místo radosti přišla studená sprcha. Někdo podal protest, že jsem o dva metry přešel předávací území. Na můj argument, že to není pravda, nikdo nebral ohled. Nejenže předávací území nebylo řádně označeno, ale ještě se mi snažili namluvit, že ta smrková větvička, nedbale položená vedle stopy, ho vyznačuje. Stále jsem doufal, že závodní rada rozhodne v náš prospěch. Jenže když jsem viděl, jak za rozhodčí komisí přichází lidi z týmů a jak žadoní, aby nás diskvalifikovali, měl jsem jasno. Regulérně je prosili, že nechťejí přijet domů s prázdnou, že je velitel nepochválí, že jsou přeci kamarádi, že ti vysokoškoláci už toho stejně mají hodně a že si chtějí přivízt pohár... Všechno jsem to slyšel skrze okno stanu. Bylo mi na blití. Ty dva metry znamenaly víc než náš minutu a půl dlouhý náskok. Hodně mě zklamalo, když jsem se dozvěděl, že jsme diskvalifikovaní. Šel jsem se omluvit týmu. A už nikdy jsem se nepřihlásil na žádné vojenské závody.

Jak šel čas, poznával jsem, že obor, kterej jsem si zvolil, můj šálek čaje nebude. To, že jsme skoro každej den lezli na stěně a že jsem v zimě strávil šest týdnů na horách, nemohlo vyvážit rozpory, který jsem v sobě cítil. Hodně jsem se trápil a nevěděl, jak z tý pasti ven. A tak jsem se po roce rozhodl, že dobrovolně odejdu. Chtěl jsem někam na bojovku k útvaru.

Rodiče byli v šoku. Holka mi na to řekla, jestli jsem se náhodou neposral, a pro jistotu mě poslala k vodě. Bohužel ne, abych se umyl. Dala mi kopačky. A to jsem fotbal nehrál.

Sedím ve vlaku. Zádama se uvelebuju do pohodlný sedačky. Hlavu opírám do opěrky. Oči mi utíkaj po krajině. Volně. Nic je nepoutá. Nechávám je svobodně plout a sebe unášet. Levá ruka mi mimovolně sklouzává po saku uniformy a hrana malíčku se dotýká černý aktovky.

V duchu si přehrávám, co na tom zatraceným pohovoru řeknu. Ty věty měním pořád dokola. Nejsem pořád spokojenej. Když už to má hlavu a patu, tak se zakoktám. A tam, kde jsem předtím skončil, se snažím znovu začít. Nejde to. Od stevarda si objednávám horkou čokoládu a nechávám tohodle zbytečného sebetrýznění. Každým kilometrem se blížím do Olomouce. Potichu srkám z kelímku, uklidňuje mě to. A to teď potřebuju. Přesvědčit sebe sama, že jsem se rozhodl správně, i když mi všichni říkali, říkaj a budou říkat opak.

Vlak zastavuje na olomouckým nádraží. Vystupuju na péron a mířím do hlavní budovy nádraží. Stojím tam v tom hanáckým mumraji a přijdu si jako modřina na ženským lejtku. Nad hlavou mi klapaj tabulky informační tabule. Nikdy jsem tu nebyl. Zvedám hlavu vzhůru, tam, kde je v kopuli stylová výmalba z dob komunismu. Točím se dokola. Najdeš tu zvěčněný neúnavný dělníky a zemědělce s teatrálně radostnejma gestama, co maj zobrazovat úrodnou a pracovně plodnou Hanou za totáče. Vycházím ven. Na světelným billboardu tancuje infantilní komixovej hroch do rytmu písničky nakažlivější než mor za třicetiletý války. Kroutím hlavou. Říkám si, že tyhle nesmyslný blbosti jsou všude stejný. Ta kombinace starýho ideologickýho kýče a novýho konzumu je tu zabijácká. Jako kulatý sklíčka brejlí pana Leona.

Přes nadezd se vydávám k autobusovému nádraží. V zelenejch teslovejch kalhotách, se stále ještě nažehlenejma pukama, podle kterejch by mohli malovat pruhy na silnici, si sedám na lavičku. A čekám. Pozoruju celej gang vrbců, který vyzobávaj žlutý drobky z dlažby na nástupišti. Čekám. Je mi pěkný horko, ale nemůžu si sundat sako. Uniformu musím mít na sobě komplet. Stále čekám. Přichází maminka s kočárkem a s dítětem, který se jí drží za ruku. Pomalu upíjím kolu. A čekám dál. Asi na Godota.

Ten autobus, na kterej jsem čekal, přijel až za půl hodiny. Pomalu se mě začínala zmocňovat obava, jestli to místo, kde mám vystoupit, není náhodou vesnice s názvem Ospalá díra.

Nakonec jsem vystoupil ve vesnici Přáslavice. Jen co se zavřely se zasyknutím dveře a autobus od-drn-cal pryč, pochopil jsem, že moje obava ohledně díry se potvrdila jen z půlky. Stál jsem tam. Rozpálený panely žraly podrážky mejch vojenskejch erárních polobotek, jak kdyby tejden nejedly. Nikde nikdo. Občas zařval pták, přes cestu přeběhla kočka a na zemi se v mírným větříku převaloval suchej plevel, na kterej někdo zapomněl. Koutkem oka jsem u rohu zastávky zahlídl tetelící se stíny mladýho Clinty Eastwooda, kterej si dával „high five“ s Morriconim, kterej mi tiše ševelil do uší.

U křižovatky jsem se jedné staré paní zeptal na cestu. Nepotěšila mě. Dozvěděl jsem se, že jsem vystoupil o zastávku dřív. A protože další autobus byl v nedohlednu, reálně i imaginárně, nezbylo mi než to vzít zkratkou, kterou mi doporučila. Kromě bot mě začínal tlačit i čas. A tak jsem neměl na výběr.

Po pěti stech metrech jsem z asfaltky sešel na polní cestu. Jen si to představ. Na nohou lakýrky, na sobě uniformu se sakem, v ruce vyložené praktickou aktovku. Cestu jsem nevěděl. Jen to, že: „Tam za kopcóm to nandó.“ Sluníčko mě grilovalo jako kuře a já se potil jako prase. Dát mi do kapsy játra, byl bych úplný maso tří barev. Šel jsem a šel. Tři kilometry mezi polema. A okoralý okraje cesty se mě ptaly, jestli mi to za to stojí.

Na konci polní cesty jsem vytáhl papírový kapesníčky. Zuřivě jsem na ně plival a čistil si lakýrky od nánosu hanáckýho prachu. Cejtil jsem tak velkou žízeň, že bych se o ni mohl opřít. U keře jsem se vyčůral. Otřel si čelo a zamířil dolů po asfaltce k základně, která se mi měla stát budoucím domovem.

Na bráně jsem předložil doklady a nechal se ohlásit. Potom mě odvedli k veliteli praporu na pohovor. Ten jsem zvládnul. Dal mi místo velitele družstva na třetí mechanizované rotě 72. mechanizovaného praporu v Přáslavicích. S personalistkou jsme podepsali papíry. Strčil

jsem je do aktovky a vyšel před budovu. Nad buzerákem lítaly vlaš-
tovky. A já lítal v nitru taky...

A tak jsem za dva týdny nastoupil službu u bojový jednotky.
U svýho praporu. Trvala pět let a jejím vyvrcholením byla mise
v Afghánistánu. Tomu všemu předcházela tvrdá příprava. Protože,
jak se říká: nic není zadarmo. Ani pot ne. Ani válka ne.

KAPITOLA IV.

OPERACE OPONA 2007

SEDÍM U SVÝHO PSACÍHO STOLU, KOUKÁM NA LÁTKový stínítko lampičky, na prach, co se na něm za všechny ty dlouhý dny a večery, co jsem tu proseděl, usadil. Přemejšlím, jestli se stejnej prach usadil i na mojí hlavě. V mé hlavě. Na mejch vzpomínkách. Jednu vzpomínku pro tebe ale opráším. Patří operaci Opona.

Na začátku jara, v dubnu 2007, to byl necelej rok, co jsem byl v Přáslavicích. Rozhodně to nebylo lehký období. Tím krajícem chleba, kterej jsem si namazal svým rozhodnutím seknout se školou a jít k bojový jednotce na druhej konec republiky, jsem se cpal, co cpal, dávil. Cpal jsem se, jak kdybych celej ten rok, co jsem se vnitřně trápil na fakultě v Praze, nejedl. Někdo by se z toho množství žrádla, kterýho se mi u praporu dostávalo každej den, udušil. Jenže mně, mně se to líbilo.

Tenkrát jsem si jel po práci provětrat hlavu na horském kole, nahoru do lošovskéjch a radíkovskéjch kopců nad Olomouc. Ten pocit z rychlé jízdy v terénu, společně s adrenalinem, mě dokázal vždycky zaručeně vyléčit ze všech splínů. Psycholog by to asi nazval terapií pohybem. Já tomu říkal, že si jedu vyfoukat palici.

Když jsem se vrátil, už se stmívalo. Ve sprše mě napadlo, že bych se mohl vypravit podívat se zpátky na základnu praporu, od který jsem bydlel asi tři kilometry. Ten večer, vlastně spíš tu noc, měl službu můj dobrý kamarád. Jeho jméno ti neprozradím, protože tenhle kluk teď slouží u naší nejelitnější jednotky, u speciálních sil. Ale ty ho vlastně znáš, je to ten samej Tommy, se kterým jsme společně začínali v roce 2005 v kurzu základní přípravy ve Vyškově, ale to jsme byli ještě cucáci a bažanti a greenhorni a vůbec strašný ucha. Každopadně si tohle jméno zapamatuj, setkáš se s ním ještě jednou. Ale to se už bude psát úplně jinej příběh a doba, která ho bude dělit od tohoto okamžiku, se bude počítat na roky.

Cestou jsem koupil pizzu a po polních cestách to zhrčel jak artista z Humberta ke vjezdu na základnu. Tommy mě přivítal tím svým typickým pohledem masového vraha a s úsměvem mickymause. Víte, Tommy dělal na druhý rotě odstřelovače. Palce rukou měl zaháklý za přezkou opasku, na boku pouzdro s pistolí. Šnůry dozorčího, který měl připlý na blůze, se zatřásly, když jsme si podali ruce.

Pizza z krabice mizela stejně rychle jako Italové z fronty a nám bylo fajn. Sladkou tečkou pak byl žvýkácí tabák, vzpomínám si, že to byl višňovej skoal. Nabili jsem si ho za ret a šli si provětrat hlavu ven s pocitem, že svět patří nám.

Když jsme postávali venku, v sousedním objektu se otevřelo okno a v něm se objevil dozorčí útvaru. Tenhle post vždycky obsazoval někdo z důstojníků. A protože zrovna služby vyfasovala druhá rota, nepřekvapila mě tvář, kterou jsem uviděl. Patřila jednomu poručíkovi ze zpravodajského oddělení, kterej předtím sloužil právě u druhý roty. O tomhle důstojníkovi jsem věděl, že je to bojař, co má koule, ve vojenském žargonu to znamená, že je to dobrý bojovník, co není žádný poseroutka.

Tommy s ním prohodil pár slov a představil nás navzájem. Poručík mi pak udělal nabídku. Shání prý bojovníky, co se nebojí fyzický námahy a co maj všech pět pohromadě. A protože se mi odjakživa líbily věci, co smrděly něčím, kde si šáhnou na dno, přijal jsem ji. V té chvíli jsem ještě nevěděl, co mě čeká. Záhy jsem to měl zjistit a pak i poznat na vlastní kůži. Doslova a do písmene. Jen mě mělo napadnout, že od kůže není daleko k masu...

Je ráno. Jenže tohle ráno je u Libavý. A Libavá je vojenský výcvikový prostor u Olomouce. Profesor zeměpisu by ti řekl, že tu pramení řeka Odry. Jenže my Libavý říkáme Mordor. Jestli znáš aspoň trochu Tolkiena a jeho trilogii Pán prstenů, víš o čem mluvím. Počasí si tu dělá co chce, stejně jako barbaři, když vyplenili Řím. Vytahuju si límec od blůzy a chumlám se do barakudy, což je taková děrovaná šála, kterou můžeš v terénu použít i na maskování. Třepu se zimou. Zasraná Libavá.

Nafasoval jsem si od výkonného praporčíka ve zbrojáku kosu, tak říkáme samopalu vz. 58, a jdu k autoparku. Tam už postává skupinka vojáků ze sousedního praporu, právě od tankánů. Zdravíme se, čumíme po sobě jak pubertáci na diskotéce a snažíme se odhadnout jeden druhého. Přišel zbytek lidí a my lezeme na povel důstojníka nahoru na tatrovku. Nikde nevidím lavice po stranách korby, kde by se dalo sedět. Řidič tatrovky vidí naše pohledy a s naprostou sebejistotou, jež pramení z jeho vzduchově odpružené sedačky řidiče, nám sděluje, že náčelník logistiky nám vzkazuje, že máme smůlu.

Sedím opřenej žádama o postranici, pod zadek jsem si hodil kari-matku. Tatrovka sebou mele na dálnici do Hranic na Moravě. Hotovej Dakar. Do zad mě tlačej sumky mýho webbingu, což je taktickej opasek s popruhama přes ramena, na kterým jsou různý sumky na munici, granáty, dýmavnice, jídlo, vodu a na další vojenskej matroš, kterej budeme potřebovat. Nebo kterej bys mohl potřebovat. Tady platí jednoduchá zásada, kterou jsem se rychle naučil od mazáků, který měli něco za sebou: co nemáš, nepotřebuješ. Nikdo neuvěří, jak hořké poznání se v této větě skrývá, obzvláště pro nováčka.

Přes kolena jsem si hodil batoh a kosu. Je mi zima. Je to mrdat. Vezou nás jak dobytek na podlaže tatrovky bez lavic a mně je jasný, že spíš než náčelník logistiky v tom má prsty línej řidič. Ale co, nejsme modelky. A já mám za sebou první libavskou zimu v Mordoru, takže mě nic nerozhází. Zavírám oči a snažím se myslet na to, co všechno nás v neblížších okamžicích čeká...

Místo, kam jsme mířili, bylo velitelství 7. mechanizované brigády v Hranicích na Moravě. Ta sídlila ve stejných kasárnách, kde se za první republiky vzdělávala důstojnická elita naší československé armády. Ano, myslím pověstnou Vojenskou akademii Hranice. Tady odsud vzešla spousta budoucích vojenských legend a hrdinů. Třeba kapitán Otakar Jaroš, hrdina, který padl v bitvě u Sokolova, nebo František Fajtl, legendární letec z Velké Británie, který se proslavil útekem přes Španělsko po svém sestřelení nad Francií. Dá si dneska někdo z Pražáků do souvislosti, po kom se jmenuje bezmála kilometr dlouhé nábřeží Kapitána Jaroše za pražskou Bubenčí? Ví to dneska někdo kromě zasvěcených lidí, historiků, akademiků a pár nadšenců?

Seskákali jsme z tatrovky. Zpravodajští důstojníci si nás odvedli na učebnu, kde nás seznámili s tím, co nás vlastně čeká a proč jsme všichni tady. Všichni? Sedělo nás tam asi čtyřicet bojovníků, ze všech třech praporů brigády. V té době měla naše brigáda tři prapory, z toho dva mechanizovaný prapory pěchoty a jeden tankovej prapor. A slovo mechanizovaný znamená, že jsme byli pěchota, co byla vyzbrojená bojovými vozidly pěchoty BVP-2 a ty maj pásy. Takže jsme byli těžká pěchota, slangově bigoši. Dneska už má naše brigáda o jeden prapor navíc, ten je ale motorizovanej, to znamená, že je to lehká pěchota, co k přepravě používá kolovou techniku.

Když nám vysvětlovali, co nás čeká a proč tam všichni sedíme, nikdo ani nedutal. To ticho by se dalo krájet na stejné plátky ticha jako při pietním aktu v Osvětimi. Každý věděl, že nás čeká něco výjimečného, něco, co se nám vreje pod kůži a na co nikdy nezapomeneme.

Plán operace Opona 2007 byl následující. Na jedné straně šlo o velké cvičení armády a na druhé straně to bylo velké cvičení pro policii

a vězeňskou službu. Neoficiální scénář pro nás, vojáky, byl následující: naše průzkumná jednotka byla zasazena na nepřátelské území (na čáře mezi Brandýsem nad Labem a Mladou Boleslaví). Cílem bylo zjistit situaci nepřítelů a podat o situaci protivníka informace našemu velení. Jednalo se o klasické taktické zadání úkolu pro průzkumnou jednotku. Avšak při této činnosti došlo k prozrazení naší průzkumné jednotky, k jejímu napadení a rozprášení. Naším úkolem pak bylo dostat se jednotlivě, nebo po dvojicích, do bezpečí, ke svým jednotkám, a to skrze nepřátelské území. Bezpečí znamenalo město Mělník a v něm Okresní policejní ředitelství.

Naproti tomu oficiálním scénářem, který se odehrával na pozadí operace na vynucení míru na území fiktivního státu, bylo, že nás jako zajaté válečné zločince osvobodila diverzní skupina a naším úkolem je uniknout z tohoto prostoru.

Jenže to všechno mělo jeden velký háček. A tím byl taktický scénář pro policii a vězeňskou službu. Jejich úkolem bylo pochyťat třicet uprchlých vězňů – válečných zločinců. Proto bylo třeba neprodyšně uzavřít oblast, která by se dala ohraničit trojúhelníkem, který měl svoje vrcholy v městech Brandýs nad Labem – Mladá Boleslav – Mělník. Jednalo se o prostor s rozlohou zhruba 30 × 30 kilometrů.

A hádáš správně. Těmi uprchlími vězni jsme měli být my. Jak nám bylo zdůrazněno, měli jsme se na co těšit. V celý tý oblasti bude v ten den operovat na 600 policistů a příslušníků vězeňské služby, budou mít nejenom početní převahu, ale i auta, vrtulníky s termovizí a psy. Celý týden před akcí budou místní samosprávy pomocí plakátů a hlášení rozhlasu informovat občany o tom, že v tomto prostoru bude probíhat velké cvičení a že pokud kdokoliv z civilistů uvidí vojáka v maskáčích, nebo se mu bude zdát něco podezřelého, má ihned kontaktovat policii. Skvělý, civilové budou na jejich straně. Co víc si přát. Když nepřátelský území, tak se vším všudy.

My jsme se ale nezalekli. Bylo nám jasné, že bude veselo a že se schyluje k velkému divadlu. Spokojeně jsem se usmíval, protože tomuhle představení se nevyrovná ani premiéra v shakespearovském divadle Globe v Londýně.

Krok. Další krok. A znova. Pořád. Dokola. Do úmoru. Do nekonečna. Posunu si samopal, odhrnuju rukáv ze zápěstí, dívám se na hodinky, na kterých mačkám čudlík s ošuntělým nápisem light. Je půlnoc. Potichu kleju do barakudy, kterou mám ovázanou kolem krku. Dopřdele. Tenhle nekonečnej noční pochod snad nikdy neskončí. Už tři hodiny v kuse šlapeme jak stroje, nejdřív to bylo směrem na jihozápad od Hranic. Kolem půl jedny jsme došli k hradu Helfštýn. Důstojníci nám dávají půl hodinky oddych. Shodil jsem ze sebe webbing a dvacetilitrový batoh. Vytahuju karimatku, převlíkám si mokrý tričko a hned upadám do milosrdnecjch mrákot. Jen jsem zavřel oči, už mě budí Tommy. Půl hodina je pryč a my zase vyrážíme. Chodidla mě pálejí jak kovářský výhně. Napadá mě, že se to k Helfštýnu docela hodí. Už od roku 1982 maj totiž každej rok tady na hradě mezinárodní dostaveníčko umělecký kováři. Přemejšlím, kterej z těch umouněných pacholků si vzal, za tu chvíli co jsem dřímal, ty moje bolavý chodidla do parády. Ukopl bych mu za to nejradši hlavu.

Pomalu se řadíme a vyrážíme na zpáteční cestu. Vzhledem k tomu, v jakým stavu mám chodidla po posledních třech týdnech výcviku, kterej jsme prodělali, budou následující hodiny utrpením, proti kterému byl výstup na Golgotu nedělní procházkou. Jsme na tom ale všichni stejně.

Krok. Další krok. A znova. Pořád. Dokola. Do úmoru. Do nekonečna. Posunu si samopal, odhrnuju rukáv ze zápěstí, dívám se na hodinky, na kterých mačkám čudlík s ošuntělým nápisem light. Jsou tři v noci. Potichu kleju do barakudy, kterou mám ovázanou kolem krku. Dopřdele. Chce se mi čůrat, ale mám smůlu. Pauza byla před chvílí. Rozepínám knoflíky u maskáčů, vytahuju svoji chloubu a za chůze čůrám. Úleva.

Krok. Další krok. A znova. Pořád. Dokola. Do úmoru. Do nekonečna. Už toho mám plný koule. Třísla a zadek hořej. Sykám na Tommyho, skoro ho nevidím. Naznačuju, že potřebuju zásyp. Ve tmě černější než vrahovo svědomí nacházím jeho ruku a беру si malej kulatej váleček. Znovu rozepínám kalhoty. Ten zásyp mi připomíná pocukrovanéj perník od mámy. Máma. Už aby tohle skončilo a já seděl u ní v kuchyni a cpal se něčím dobrým k jídlu. Teď vytahuju energetickou tabletu

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.